

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: Iserův pojem implikovaného čtenáře a problematika literatury pro děti

Autorka: Veronika Piwowska

Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.

Bakalářská práce Veroniky Piwowské je věnována nelehkému, ale zajímavému tématu, otázce, zda nám literárně-vědný pojem čtenáře může pomoci při definování dětské literatury. Práce je proto rozdělena do dvou hlavních celků. V prvním se věnuje především pojmovému vymezení čtenáře a jeho roli v literární teorii. Ukazuje, že soustavný zájem o čtenáře se v literární teorii projevuje až poměrně pozdě a představuje různá pojetí čtenářů, která byla formulována (empirický čtenář, ideální čtenář). Zaměřuje se především na pojem implikovaného čtenáře Wolfganga Isera, který mu slouží jako nástroj při analýze aktu čtení.

Na tomto pozadí pak přistupuje k problematice dětské literatury a ukazuje, že ačkoliv je tento pojem na první dojem jednoduše vymezený a srozumitelný, otevírá řadu teoretických otázek, které zatím nejsou zcela dořešeny. Poukazuje například na to, že na první pohled nenapadnutelná definice dětské literatury jako literárních děl psaných pro děti, je problematická, protože do dětské literatury můžeme počítat i knihy původně psané pro mládež. Ani ve vymezení dětské literatury tedy předpoklad autorovy intence, jako nezpochybnitelné autority neobstojí. V tomto kontextu proto na základě textů Aidana Chamberse a Jany Segi Lukavské zvažuje, zda by bylo možné dětskou literaturu charakterizovat skrze povahu jejího čtenáře a zda by pro tento podnik bylo možné použít Iserův pojem implikovaného čtenáře. Závěrečná podkapitola práce proto kulminuje pokusem o využití Iserovy čtenářsky orientované literární teorie na problémy definice dětské literatury.

Tento postup považuji za oprávněný a autorka se podle mého názoru zhostila poctivě. Přesto v její práci nacházím několik problémů, na které musím upozornit. Hlavním problémem práce je podle mého názoru to, že autorka nedokázala vykročit za hranice textů, o kterých referuje a podívat se na ně z kritické perspektivy. Jako by byla první kapitola napsána z perspektivy Wolfganga Isera a druhá z perspektivy Karin Lesnik-Obersteinové, Jany Segi Lukavské a Aidana Chamberse. To zřejmě zabránilo tomu, aby byla přesvědčivěji zodpovězena otázka po využitelnosti Iserovy teorie pro vymezení dětské literatury. Stejný fakt asi znemožňuje i hlubší rozvedení referovaných témat a možné komparace.

Na straně 31 autorka například tvrdí: „Jak jsme již řekli, Aidan Chambers nám ve své studii *Čtenář v knize* označuje implikovaného čtenáře za nápomocného v situacích, kdy potřebujeme doložit vztah mezi autorem a konkrétně zde dětským čtenářem.“ V první kapitole autorka z hlediska Wolfganga Isera úspěšně charakterizuje pojem implikovaného čtenáře jako textovou strukturu, kterou má čtenář daného díla rozehrát. Iserův pojem je tedy založen na vztahu textu a čtenáře. Není Chambersovo vztáhnutí implikovaného čtenáře na vztah čtenáře a autora z Iserova hlediska problematické? Tato otázka by se mohla stát jedním z témat pro obhajobu.

Bakalářské práce, podle mého názoru, splňuje formální náležitosti, jen musím upozornit, na občasné nepřesnosti v odkazování, především vypadnutí českého překladu Chambersova

článku z poznámkového aparátu. Přes zmíněné problémy musím jako školitel konstatovat, že autorka na práci soustavně pracovala, zapracovávala mé připomínky a postupně ji vylepšovala. Ocenit je třeba i to, že si sama dohledala řadu relevantních zdrojů, které do práce zapracovala.

Na základě výše řečeného bakalářskou práci Veroniky Piwowerské **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Českých Budějovicích 9. 9. 2023

Mgr. Martin Kaplický, Ph.D.